

KURJER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 21 Maja v. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 12 maja.

Podług gazety, *le Conservateur Impartial*: Jenerał porucznik, Hrabia *Woronow*, Jenerał adiutant J. C. M. mianowany gubernatorem jeneralnym noworossyjskim i kommissarzem pełnomocnym w Bessarabii.

CESARZ JEGOMOŚĆ udarował raczył orderem ś. *Włodzimierza* 2giey klasy jenerała majora *Iwanowa* 2, a jenerała majora artylleryi *Zacharzewskiego*, brvlantowanemi znakami orderu ś. *Anny* 1szej klasy.

Rzeczywisty radca stanu *Schaufuss*, półkownik *Szamszew* 2, i należący do sztabu głównego J. C. M. *Sankow*, ozdobieni zostali orderem ś. *Włodzimierza* 3ciey klasy.

Radca tajny i wielki mistrz obrzędów, *Kołodriwow* udarowany orderem ś. *Anny* 1szej klasy. *Xiążę Dolhoruki*, koniuszy dworu, otrzymał order ś. *Włodzimierza* 2giey klasy.

Rzeczywisty radca stanu, *Demczewski*, należący do kommissyi likwidacyney, między dworami austryackim, pruskim i królestwem polskiem, udarowany orderem ś. *Włodzimierza* 3ciey klasy. Teyże kommissyi urzędnicy mianowani kawalerami orderu ś. *Anny* 2giey klasy: etatu kommissoryatskiego królestwa polskiego półkownik *Antoni Darowski*, wice-prezydent likwidacyyno rachunkowego oddziału *Józef Czyżewski*, i były prezydent głównego trybunału królestwa polskiego *Maciej Kenowski*. Nadto mianowani kawalerami tegoż orderu i klasy: główny lekarz szpitalu nadwornego, radca kolegialny *Krestowski*, i architekt pałacowych zakładów końskich rangi 8mej klasy *Kut-pow*. Tegoż orderu klasy 3ciey: będący przy tychże zakładach, radcy tytularni *But'n* i *Orański*.

Dnia 13 lutego r. t. mała szkoła narodowa dmitriewska na *Swapie*, podniesiona na szkołę powiatową, z uroczystością do tego aktu stosowaną. Uczniów zapisało się do 1szej klasy 15, do 2giey 10, do oddziału niższego 26. Ofiary przez gości na tę szkołę uczynione wynoszą do 659 rubli i pełna liczba xiąg.

Gazeta *le Conservateur Impartial* i oddzielny dodatek do gazety sankt-petersburskiej zawierają ogłoszenie następujące:

Uwiedomienie o loteryi, w której wygrywają się majątki nieruchome. leżące w guberniach niżehorodzkiej, orłowskiej i tulskiej, oraz 1,522,000 bank. assygn.

NAVYŻEJ utwierdzona dnia 31 lipca 1821 r. Kommissya ma honor uwiedomić, iż dla pewnych wydarzonych trudności i niemożności ukończenia wszystkich potrzebnych przygotowań do rozpoczęcia ciągnięcia loteryi dnia 15 terażniejszego maja, postanowiła: odłożyć ciągnięcie jej do dnia 12 następującego czerwca, w którym się niezawodnie zacznie, i odbywać się będzie codziennie, w sali sankt-petersburskiej birzy, prócz dni niedzielnych, od godziny 5½ z południa.

Autentyk podpisali:

Zarządzający ministeryum spraw wewnętrznych Hrabia *Koczubey*.

Minister Udziałów Hrabia *D. Gurjew*.

Senator *Arkady Stałypin*.

Sankt-petersburski dyrektor poczt *Konstanty Buthakow*.

Negocyant *Ludwik Sittliglc*.

Kurs petersburski d. 8 maja: dukat hollenderski nowy 11.90 kop. Efimki 5 r. 11 k. Zmiana złota 2 r. 87. Zmiana sr. 2 rub. 72½ kop.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długów: 68 assygn. - po - - - 100 } procentow
68 brzęcząca moneta - - - 97½
58 takąż - - - - 80½, 16

AUSTRYA:

Wiedeń dnia 11 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Słychać, iż Król Obojey Sycylii wyjedzie ztąd dnia 20 b. m. na powrót do *Neapolu*, dokąd *Xiążę Salerno*, młodszy syn jego, ma się udać d. 15 b. m.

Stosownie do łagodności i sprawiedliwości (pisze gazeta hamburska), będący cechą rządu naszego, *P. Hagenauer*, konsul nasz w *Bukarescie* miał otrzymać rozkaz, aby się wstawił o uwolnienie wywiezionych ztamtąd bojarów. Można się spodziewać pomyślnego skutku tém bardziej, iż (jak słychać) Basza *Sylistryi* samowolnie użył tego kroku.

PRUSSY.

Berlin dnia 15 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

W *Kwidzynie* daje się czuć coraz większy niedostatek paszy dla bydła i koni, tak dalece, iż z tego niedostatku nawet w naylepiej urządzonej ekonomii *Schwetz*, zdechło 221 koni i 140 sztuk bydła. Król Jmć przeznaczył 6000 talarów na kupno owsa, dla prędkiego zapobieżenia tęg kłesce.

Gazeta rządowa pruska podaje następujący sposób robienia atramentu, za użyciem którego, piśmo jest długo czytelném: do kwarty czystey wody rzeczney lub deszczowey, bierze się 4 loty galasu, 2 loty gumy, 1ót wiotriolu, i kilka ziarn soli, aby atrament nie plesniał.

NIEMCY.

Lipsk dnia 12 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król bawarski wyjechał z małżonką swoją i córkami dziś rano z *Drezna* do *Weymaru*, i w towarzystwie *Xiążęcia Saskiego*, *Fryderyka Augusta*, przybył o godzinie 2giey po południu do tutejszego miasta.

Od brzegow *Menu* dnia 11 maja.

(z teyże gazety.)

Sejm związku niemieckiego w *Frankforcie* zajął się, na 10tej sessyi tegoroczney, uskutecznieniem 18 artykułu aktu tegoż związku, względem przedrukowania xiążek. Postanowiono upraszać posłów, którzy jeszcze zdania swego nie oświadczyli, aby postarali się o stosowne w tey mierze przepisy rządów swoich, naydalej do d. 26 czerwca.

W Kantonie *Lauzańskim*, równie jak w *Geneńskim*, użyto surowych środków przeciwko zbiegłym włochom, którzy dotąd mieli przytułek w *Szwajcaryi*. Kazano im oddalić się z kraju. Podobnego losu doznają tam zapewne zbiegli grecy, ze względu na środki, jakich względem nich użyto we wszystkich sąsiedzkich krajach.

FRANCYA.

Paryż, dnia 10 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wczora obie izby odprawiły ostatnią sessyę. Postanowienie królewskie względem zamknięcia tegorocznego posiedzenia, podali w izbie parów

ministrowie skarbu i interesów zagranicznych, a w izbie deputowanych, kanclerz, minister sprawiedliwości i minister spraw wewnętrznych. W izbie deputowanych znajdowało się tylko blisko 100 członków, między którymi nie było nikogo z lewej strony. Gdy prezes przeczytał wspomniane postanowienie, członkowie rozeszli się zaraz wśród okrzyków: *Niech żyje Król! Niech żyją Burbonowie!*

Dziennik Rozpraw donosi z listu z *Tolozy* pod d. 30 kwietnia co następuje: „Główna kwatery 2go korpu u dała się d. 23 kwietnia z *Huer-te* do *Tolozy*, gdzie d. 25 b. m. przybyła. Xiążę *Hohenlohe* obejrzał wojsko, zostające pod dowództwem swoim, i kazał mu ciągnąć do *Pampeluny*. D. 27 kwietnia przednia straż ósmey dywizyi pod dowództwem jenerała *Scheffera* nadejść do *Tolozy*. Xiążę *Angouleme*, ufay w gorliwość wojska 3go korpu, u; przeznaczył mu najładniejszą służbę i najniebezpieczniejsze stanowiska. Oprócz zamknięcia *Pampeluny* i *San Sebastian*, ma jeszcze zasłaniać i bronić przestrzeni kraju, wynoszącej przeszło 100 mil francuzkich.

Tenże *Dziennik Rozpraw* umieścił z odebranych listów prywatnych następujące wiadomości z głębi Hiszpanii, a mianowicie z *Sevilli* i *Madrytu*: „Weyście wojska francuzkiego do Hiszpanii, i dotychczasowe jego powodzenie, strwożyło stronników rewolucyi, którzy uciekli do *Sevilli*. Znoszenie się listowne Węglarzy, szumne wyrazy dzienników jakobińskich, zapaf członków opozycyjnych we Francyi i Anglii, skłoniły rząd stanów do mniemania, iż jesteśmy bliskimi zguby. Puszczono wieść, iż tego dnia, kiedy wojsko nasze przejdzie *Bidassoa*, cała Francya powstanie, iż wszyscy hiszpami wezmą się do broni przeciwko Xięciu *Angouleme*, że odstrychnienie się wojska będzie powszechnym, i że całe wojsko przypnie troykolorową kokardę. Można sobie wystawić, jak rząd stanów zdumieć się musiał, gdy te wszystkie marzenia raptem znikły. Francya została spokojną i szczęśliwą; Hiszpania powstała, lecz nie dla odparcia oswoobodzicieli swych, ale dla powitania ich z radością, a żołnierze nasi dowiedli, iż są równie wiernymi, jak mężnymi. *San Miguel* i inni ministrowie żalują teraz chępliwości swojej, i zdają się ubolewać, iż umiarkowane propozycye rządu francuzkiego z tak godną śmiechu pogardą odrzucili. W *Sevilli* o niczem nie mówią, tylko o ucieczce do *Kadyzu*, tymczasem niedostatek pieniędzy jest taki, iż nawet braknie ich na podróz *Krola* i stanów. Najgorliwsi stronnicy rewolucyi głośno oświadczają, iż rodzinę królewską trzeba spro-wadzić do *Ceuty* lub wysp kanaryjskich. Nieco milicyi źle odzianej i źle uzbrojonej stanowi, całą osadę w *Sevilli*; nie potrafiła odpędzić ani razu 30 kilku ludzi, którzy się na brzegach *Guadalkwi-wiru* niedaleko *San Lucar* rozłożywszy, tamują związek między *Sevillą* i morzem. W srodku Hiszpanii, całe prawie wojsko opuściło *Ballasterosa*. *Morillo* nie mógł zebrać więcej nad 1500 ludzi. Ani jednego zbrojnego oddziału nie spotkać na wielkich gościńcach. Jenerał portugalski *Rego*, który nigdzie nie znalazł korpusu, o któryby się mógł oprzeć, wrócił do Portugalii; zdaje się nawet, że i *Hrabia Amarante* opuścił znowu kraj hiszpański. *Ulman* nie wszedł jeszcze do *Walencyi*, jak dawniej twierdzono; lecz wspólnie z *Besleresem* i trzecim jeszcze dowódcą rojalistów, trzyma to miasto w zamknięciu: korpus ich wynosi blisko 16,000 ludzi, lecz nie ma artyleryi, co przeszkadza mu do zdobycia miasta szturmem. Co chwila jednak spodziewać się można, iż *Walencya* podda się dla niedostatku żywności: gdyż okręty francuzkie strzegą brzegów. Posuwanie się wojska naszego, a zwłaszcza dywizyi jenerała *Molitor*, przyspieszy poddanie się tego wielkiego miasta. Cała południowa Hiszpania, od *Malagi* aż do *Kartageny*, myśli oświadczyć się przeciwko stanom. Do powyższego obrazu dodawszy to, co północna Hiszpania, ta część kraju, gdzie jeszcze moglibyśmy znaleźć niejakie trudności w obecnej chwili, wystawia, zdaje się rzeczą dowiedzioną, iż cały naród hiszpański nie chce rewolucyi. Przy tak zupełnym

rozprzeżeniu widać oczywiście, iż stany pozabawione będą wszelkich źródeł; nie mogą musiem zebrać żołnierzy: bo nie mają sily; za pieniądze podobnie: bo skarb zupełnie pusty. Nkt im już nie pozycza, ani podatków nie płaci. Jest to wielką i nazawszą pamiętną nauką dla tych, którzy w kraju chcą zaprowadzać ustawy, niezgodne z duchem i obyczajami narodu, i którzy, nie przestając na mądrej i do stopnia oświaty ludu zastosowanej wolności, chcą gwałtem rozpościerać nie-szczęsne teorye.“

Paryż dnia 12 maja.

(z teyże gazety.)

Dzisiejszy *Dziennik Rozpraw* zawiera, co następuje: „Jeden z tutejszych dzienników, uczyniwszy wczora uwagę, iż *Monitor* z d. 10 b. m. nie umieścił żadney wiadomości od wojska, pisz zaraz w następnym artykule o bitwie, która de 4 b. m. miała zayść w Katalonii. Trzeba jeszcze krótkiey cierpliwości, dopóki część dywizyi jenerała *Molitora* nie przejdzie *Segra*, i nie zacznie działać na skrzydłach *Miny*, aby wyrokować: dla czego *Monitor* do dzisiejszego dnia nie donosił o wojsku w Katalonii.“

Dziennik Gwiazda wyraża, iż gdy konstytucyonisci hiszpańscy ustąpili, wojsko nasze nie może się już obawiać żadney przeszkody w pochodzie do *Madrytu*; a gdy wojsko wiary codzień się powiększa, wchodząc do *Madrytu*, wynosić będzie do 20,000 ludzi. Tenże dziennik zapewnia, iż pewny sławny jenerał hiszpański, w którym rewolucyonisci wielkie nadzieje pokładają, czeka tylko na przybycie francuzów do *Madrytu*, aby się oświadczył przeciwko stanom.“

W podróży Xiężney *Angouleme* zaszła niejaka odmiana. Zdaje się rzeczą pewną, iż Xiężna ta zwiedzi *Marsylię*, a tak zjści życzenia mieszkańców tego miasta.

Dnia 8 b. m. przybył tu Lord *Maytland*, naczelny komissarz angielski wysp Jońskich.

HISZPANJA.

Madryt dnia 26 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Odebraliśmy tu odezwę junty, ustanowionej przez francuzów. Wiele osób okazało niechęć i podziwienie.

Wojsko *Abisbala*, wraz z oddziałami cofającemi się do *Burgos*, może wynosić do 15,000 ludzi, z którymi, jak się zdaje, pociągnie do *Estramadury*. Wydał odezwę, w której ogłasza za zdrajców oyczyzny wszystkich pozostających w miastach, zajętych przez francuzów. Wszyscy mogący broni nosić, mają się łączyć z wojskiem narodowym.

Taż gazeta donosi z *Sevilli* pod d. 26 kwietnia: Dnia 22 b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie stanów. O godzinie 10tej zrana zagał je prezes *P. Calderon*, obszerną mową, którą zakończył temi słowy: „Zabezpieczyliśmy naszego konstytucyjnego Monarchę i jego dostynną rodzinę: strzeżliśmy go od wszelkiey obelgi, zastaniając go tym świętym i nietykalnym walem, który nieustannie około niego tworzyć będziemy. Moc mocą odeprzeć, to jest pierwszym naszym obowiązkiem.“

Na sesyi d. 24 b. m. przeczytano pismo, nadesłane stanom od ministra spraw zagranicznych, które obemyje wypowiedzenie wojny Francyi przez Króla. Treść oświadczenia tego ma być następująca: „Ziemia hiszpańska została najechaną, bez zachowania uswięconego prawidła, co do wypowiedzenia wojny. Gwałt gwałtem odeprzeć wypada, a więc stosownie do 233 artykułu konstytucyi, po poprzedniczym naradzeniu się z radą stanu, wypowiadamy wojnę Francyi, dla obrony od napadu na ziemię naszą. Wszystkie władze krajowe są niniejszemu wezwane, aby łądem i morzem, wszelkiemi sposobami w mocy ich będącemi, starały się pokonać nieprzyjaciela. Chcemy, aby to wypowiedzenie wojny z należną uroczystością w wszystkich miejscach ogłoszonym zostało.“ Oświadczenie to podpisane było własnoręcznie przez Króla i przesłane ministrowi *San Miguel*.

Małżonka Infanta Don Francisco powiła syna. Król Jmé z rodziną swoją przejeżdża się według zwyczaju po mieście i okolicach.

Od granic hiszpańskich dnia 1 maja.
(z teyże gazety.)

W porcie Bajonny stoi 80 statków, na których sprowadzono żywność dla wojska francuzkiego.

Tak w Bajonnie, jako też w St. Jean Pied de Port, tworzy się nowy korpus wojska wiary, mający wynosić blisko 6000 ludzi.

W tyle wojska francuzkiego pokazał się pierwszy oddział gierillasów, który, jak słychać, w okolicy Salinas zabrał wóz z potrzebami wojennymi.

Wojsko francuzkie posuwa się nie doznając najmniejszego oporu. Korpus jenerała Morillo ustąpił z Palencyi i Valladolid.

Osada w Jacca składa się z wojska francuzkiego. Rojaliści z Nawarry weszli tam bez wystrachu, a konstytucyoniści ustąpili z twierdzy.

Wojsko francuzkie stoi w mieście Figueras; z tego powodu osada twierdzy rzuciła kilka bomb do miasta, które trzy domy zburzyły i kilku mieszkańców zabiły. Francuzi utracili przytém 5 żołnierzy.

Milans i Llobera (jak słychać) czynią obróty na skrzydłach wojska francuzkiego, unikają bitwy; korpusy ich mają wynosić blisko 12 000 ludzi.

Gdy jenerał Donnadieu kazał zająć Belver, wojsko jego spotkało uzbrojonych włościan, którzy chcieli je wstrzymać. Wkrótce jednak zostali rozpedzeni i znaczną stratę ponieśli.

W Bajonnie odbierają wiadomości od wojska. Dwojaki obrót pierwszego korpusu do Aranda i Palencyi, okazuje zamiar ciągnięcia do Madrytu i razem oddalenia się od prowincyi Galicyi i Asturyi, gdzie mieszkańcy sprzyjają konstytucyi.

Dowódca hiszpański który opuścił twierdzę Jacca, połączył się z wojskiem Ballasterosa.

Utrzymanie wojska francuzkiego w Hiszpanii (pisze jedna z gazet hamburskich) kosztuje co dzień milion franków.

Dnia 25 kwietnia rozeszła się w Perpignan pogłoska, iż jenerał Mina w 6,000 wojska przybył do Ripoll, lecz w końcu okazało się, iż tylko 600 ludzi weszło do Riwas, zapewne dla rozpoznania obróów jenerała Donnadieu w Cerdanna. Gorrera strzeże wozów nad rzeką Segre, a korpus jego zajmuje wszystkie pagórki.

Sevilla dnia 26 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiej.)

W ciągu posiedzenia stanów d. 24 b. m., po przeczytaniu oświadczenia wojny, Pan Montesimo żądał, aby ministrowie, stosownie do ducha konstytucyynego, składając oświadczenie, złożyli oraz piśma urzędowe, na których się opiera. Pan Buhaya wniósł, aby proszono rządu o udzielenie piśm żądanych; lecz gdy kilku deputowanych oświadczyło, iż rząd działał podług okoliczności i zgodnie z konstytucyą, odrzucono ten wniosek. Słychały potem stany zawiadomienia Monarchy, dnoszącego im, iż się przychylił do próby Sebastiana Velasca, ministra sprawiedliwości, uwalniającego od obowiązków, oraz, iż mianował Don Jose Maria Colatrava, ministrem spraw wewnętrznych, a Don Marino Zorraquin, ministrem wojny. Minister interessów zagranicznych wszedł na mównicę, i zdał sprawę z powierzonych sobie czynności; następnie kommissya wojskowa przedłożyła projekt do prawa względem gierillasów, którego treść jest następująca: „Dowodcy naczelni wojska, a w ich niebytności, gdyby związki były przecięte, dowodzący okręgami, są upoważnieni do tworzenia korpusów gierillasów. Tymże dowócom poruczone jest ubranie, uzbrojenie, rozkład na kompanie i bataliony, słowem wszystko, co się tyczy gierillasów. W prowincyach i obwodach zajętych przez nieprzyjaciela, każdy Hiszpan jest upoważniony do urządzania gierillasów. Dowodzący nimi mają się stosować do rozkazów dowódców naczelnych; ich nieobecność atoli, nie przeszkadza im do uderzenia na nieprzyjaciół, choćby do tego nie byli upoważnieni.“

Na wczorayszém posiedzeniu złożono kommissyi dwa projekta Pana Barruago, a mianowicie, aby rząd uznał za ni-godnych nazwiska Hiszpana i wyzutyh z dóbr, zaszczytów i urzędów, tych wszystkich wojskowych, którzy w 15 dni po wkroczeniu nieprzyjaciół, bez ważnego powodu pozostaną we Francyi; powtórc: aby stany upoważniły rząd do wezwania do dawniejszych obowiązków lub nowych urzędów, oficerow wojska, którzy służbę opuścili, a są jeszcze do niey zdadni. Następnie przyjęły stany wyżej wymieniony projekt do prawa względem gierillasów, uczyniwszy w nim niejakie zmiany. Złożono potem stanom projekt do prawa, względem utworzenia legionu cudzoziemskiego w następującej treści: Rząd jest upoważniony do zaciągania oddziałow cudzoziemskich. Do tych korpusow przyymowani będą zbiegli cudzoziemcy, wojskowi i cywilni, którzy znajdują się dziś w Hiszpanii, albo do kraju przybędą. Przy każdym naczelnym dowódcy będzie utworzona kommissya, złożona z 3ch znakomitszych cudzoziemców, którzy niejako ręczyć będą za postępowanie i zamiary swoich rodaków. Jenerałowie, dowódcy i oficerowie cudzoziemscy, otrzymają też same stopnie, na jakich w swoim kraju zostawali. W każdym wojsku czynném, korpusy te nazywać się będą legionem liberalnym cudzoziemskim. (Francuzki Dziennik Rozpraw, z którego niniejsze wiadomości są wyjęte, czyni w tem miejscu uwagę, iż to nazwisko jest jasne: stany bowiem nazywają wszystkich rewolucyonistów, którzy się mianują liberalistami; lecz czyliż ci ichnościowie nie wezmą tego za poniżenie, że ich policzono w jeden poczet ze zbiegami i dezterterami, podłą klasą ludzi?)

Podług odebranego tu z Turragony pod d. 19 kwietnia raportu jenerała Ballasteros, on pierwszy z wojskiem swoim spotkał się z francuzami: „D. 18 b. m. (słowa są raportu) dwie brygady, należące do korpusu półkownika Figueras, napadnięte zostały pod Arnedillo przez oterykroć silniejszego nieprzyjaciela i cofnęły się w porządku do Arnedillo, gdzie połączyły się z resztą dywizyi. Walka była zacięta i francuzi ponieśli znaczną stratę; przy pierwszym zaraz natarciu jazdy, poległ ich półkownik, dowódca huzarów niższego Renu. W tymże czasie napadniony oddział brygadiera Juliana Sancheza, walczył mężnie; lecz był tak nieszczęśliwym, iż utracił zanego swego dowódcę, który się dostał w niewolę. Milicya czynna z Logrono poniosła znaczną stratę; ale honor naszego oręża został utrzymany.“

ANGLIA.

Londyn dnia 6 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dnia 3 b. m. odprawilo się tu zgromadzenie wydziału towarzystwa przyjaciół greckich pod przewodnictwem Lorda Erskine. Postanowiono odprawić za kilka dni publiczne zgromadzenie, w celu zbierania składek dla greków.

Zabójstwa i podpalania zaczęły się znowu w południowej Irlandyi, a zwłaszcza w prowincyach Cork i Limerik. Podpalacze posyłają pierwsze listy, w których się obmierzła przysięga znajduje. Maiętniejsze rodziny opuszczają kraj. Z okolicy Barrocohaue udało się niedawno 30 rodzin katolickich do Ameryki północney, gdzie mają posiadłości w prowincyi Maryland i Filadelfii.

Były jenerał francuzki Sarrazin, podeyrzany a szpiegostwo, został wygnany z Lisbony, i mimo woli swojej, musiał się udać na okręcie kupieckim angielskim do Londynu. Napróżno prosił portugalskiego ministra policyi, aby mógł płynąć do Tangeru, z kąd pragnął udać się do Stambułu. Odpowiedział mu wspomniany minister, iż na rzece Tagus, stoją same tylko okręty angielskie, i że minister interessów zagranicznych, wyraźnie kazał go zawieźć do Anglii.

Doktor Gall, sławny z nauki swojej o czaszkach ludzkich, przybył z Paryża do Londynu, a w gazetach umieszczono wezwanie, aby i tu dawał naukę swoją.

W r. 1442 portugalczykowie najpierwicy za-

czeli prowadzić handel niewolnikami, i od tego czasu rachować można 12 mil. murzynów, których portugalczykowie, hiszpani, Anglicy, Francuzi, niderlandczycy, duńcykowie i Amerykanie, z Ameryki zachodniej, jako niewolników sprowadzali do Ameryki. Według ostatniego spisu w r. 1820 znajduje się murzynów 1,765,004 w kraju Zjednoczonych Stanów, 1,878,500 w Brazylii, 707,408 w osadach angielskich, 400,000 na wyspie *Haiti* (*St. Domingo*), 600 000 w osadach hiszpańskich, 235,000 w osadach niderlandzkich, 35,000 w osadach duńskich, 6,000 w osadach szwedzkich; ogółem 6 456,912. Bez przesady liczyć można do 12 mil. tych, którzy od owego nieszczęsnego 1442 r. pod czas żeglugi, ze smutku, tęsknoty, lub odmiany klimatu umarli. Za każdego murzyna płaci się na miejscu pospolicie 25 f. st.; lecz nigdy prawie gotowemni pieniędzmi, ale towarami europejskimi. W Ameryce zaś murzyn, przechodząc przez kilka rak, kosztuje pospolicie 60 f. st.

Czytamy w gazetach tutejszych, iż w odezwie, którą po wielkim pożarze w *Kantonie* (w Chinach) wydał członek wydziału wojskowego w *Pekinie*, i naczelny intendent opłat skarbowych, wyrażono między innymi: „Ządam, abyście panowie kupcy, oraz wy biedni krajowcy i cudzoziemcy, znosili spokojnie ten nieszczęśliwy wypadek. Nie smućcie się, nie gniewajcie się, nie utyskujcie, i nie wzdygajcie. Nie szmerzcie przeciwko niebu, nie obwiniajcie ludzi, i przez to nie powiększajcie waszego smutku i zgryzoty. Jakże możecie wiedzieć, iż to, co płomienie zniszczyły, nie podniesie się znowu w stosach złota, mnóstwie klejnotów, w bogactwach i zaszczytach? Co się tycze cudzoziemców, którzy na statkach, przez morze, rozległe na kilkadziesiąt tysięcy mil, przybyli dla handlu do niebieskiego kraju naszego, majątek ich w jednym dniu ogień pochłonął, i nie mają stałego miejsca, gdzieby mogli wypocząć; los ich jest prawdziwie żałośny. Rozkazuję niniejszém wszystkim kupcom, aby tak czynili, jak wymaga bezpieczeństwo cudzoziemców; aby stan ich polepszyli, iżby każdy miał jakkolwiek sposob do życia.

Hrabia *Grey* zapowiedział na wczorajszej sessyi izby wyższej, iż jutro poda wniosek, aby więcey jeszcze pism urzędowych złożono izbie. Pisma te mają się ściągać do junty hiszpańskiej, będącej przy wojsku francuzkiém. Wspomniany Hrabia odłożył potem swój wniosek do d. 12 b. m.

Izba niższa. Wniosek Pana *Macdonald*, względem adresu do Króla Jmci z naganą postępowania ministrów w terażniejszej wojnie, zabrał trzy sessye. D. 30 z. m. P. *Wortley* radził uczynić w nim odmianę z oświadczeniem podziękowania rządowi. Minister *Canning* miał mowę, w której oświadczył: „Doszły ze strony opozycyiny częste zarządzenia, iż w czasie obrad nie było dostateczney mowy o wojnie lub pokoju, ze strony (powtarzam) pragnący zawsze dobywać oręza, która wojnę za nieodzownie potrzebną poczytuje. W działaniach atoli gabinetowych, chodziło jedynie o pokój lub wojnę. Ministrowie dostatecznie się nadtem zastanawiali, a celem ich, jakiego dopiąć chcieli, było utrzymanie powszechnego pokoju, szczególniej zaś między powaźnionemi teraz z sobą narodami; pokój naręście dla Anglii, któryby zgadzał się z prawem uczuciami, jej interessem i dobrą sławą. Zachodzi tu teraz pytanie: czyli rząd dobrze uczynił, zachowując dobre porozumienie między Europą a Anglią? Natto nie chcę w tej chwili odpowiedzieć. Wtedy dopiero odpowiem, gdy Wpawowie mi oświadczycie, iż narodowa powinność i polityka wymagały wojny. Ktokolwiek się zastanowi nad złożonemi tu pismami urzędowemi, które dowodzą usiłowania ministrów względem utrzymania pokoju europejskiego, pokoju między Francją a Hiszpanią, pokoju dla Anglii, łatwo się przekona, iż pytanie to

dzieli się na trzy części. Pierwsza zajmuje działania zjazdu w *Weronie*, druga działania we *Francyi*, trzecia działania w Hiszpanii. Król Jmci oświadczył swój zamiar, nienależenia do sprawy przeciw Hiszpanii, chociażby to miało za sobą pociągnąć zerwanie przymierza, którego Monarcha ten jest członkiem. W nauce polityczney, równie jak w mechanice, na tem prawdziwa okazuje się umiejętność, i to jest główną jej zasadą, aby okazać drogę, na której największa przestrzeń przebyta być może, z użyciem najmniejszej siły. Ze dane *Xięciu Wellingtonowi* przepisy dopięły swojego celu; świadczą złożone tu papiery. Okazują one, iż mocarstwa szczyt erzone wspólnie na Hiszpanią uderzyć chciały, i że tylko gabinet angielski temu się oparł. Cóż więc zarzucają teraz ministrom? Nie to, iż nie dopełnili swojej powinności, lecz że ostrzeższy nie przedsięwzięli drogi. Ale Anglia nie chciała bynajmniej zagrażać, lecz jednać.“ W dalszym głosie minister zastanawiał się nad obradami w *Weronie*, a przystąpiwszy nakoniec do Portugalii rzekł: „Przynierze nasze wkłada na nas obowiązek bronienia tego kraju w każdym przypadku. Rząd angielski wezwany został do zapewnienia nowego porządku rzeczy tego narodu, czego jednak odmówiliśmy. Powinnością atoli jest naszą broń Portugalii, przeciwko wszelkiej napaści, nieprzód przełożeniami, a potem wszelkiemi i nemi, w mocy naszej będącemi, środkami. Przedostatnia wojna hiszpańska kosztowała nam 33 milionów funtów szterlingów. Pokój między Rosją a Turcją wkrótce zapewne przywróconym będzie.

Londyn dnia 9 maja.

(z Korrespondenta *Warszawskiego*).

W sobotę od godziny 3 do 6 odbywała się gabinetowa rada.

D. 4 przybył tu wieczorem Pan *Hamilton* z depezymi nad r. ważnemi z Hiszpanii.

Dzienniki nasze zapelnione są uwagami nad terażniejszą wojną hiszpańską. Dziennik *Kurjer* z d. 3 b. m. wyraża: „Rozeszła się tu pogłoska, iż pomiędzy Hiszpanią a Francją rozpoczęły się już układy. Możemy jednak z pewnością donieść, iż w tej chwili nie podobnego jeszcze nie rozpoczęto; społziewać się jednak należy układowi za przybyciem *Xiążęcia Angouleme* do *Madrytu*: czyli bowiem innego francuzom pozostanie w *Madrycie* czynić, jak złatwić tę okoliczność w podobnym sposobie? Jakiby jednak tego nastąpił skutek, to jest pytanie drugie.

Tenże dziennik donosi pod d. 5 co następuje: „Namieniliśmy przed wczorą o niektórych nieprzewidzianych trudnościach, które *Xiążę Angouleme* znalazł w swoim pochodzie do *Madrytu*. Teraz 30 000 świeżego wojska, dostało w prowincjach północney Francyi rozkaz, udania się ku *Pirencom*.

Wkroczenie wojsk *Amarantego* do Hiszpanii, wielkie tu uczyniło wrażenie, sądzą nawet, iż nie mało posłuży do wyjaśnienia dalszych stosunków.

W Ł O C H Y.

(z Korrespondenta *Warszawskiego*)

Z powodu neapolitańskiej rewolucyi skazani na śmierć, a którzy się nie stawili, są następujący: *Michał Carascosa*, *Wilhelm Pepe*. (połynął teraz z Anglii do Hiszpanii) byli generałowie, *Jan Ruffo* podpół., *Pisa* major, *Paoletta*, *Crasiati* kapitanowie, *Auria* porucznik, *Minichini*, *Capuccio* kanonicy. Pomimo jednak tak ściśle dopełnionej surowości prawa i klęsk z powodu ostatniej rewolucyi doznanych, niesłumiony jeszcze duch zaburzenia. Niejaki *Rafael Porrio* utworzył znowu w Kalabrii towarzystwo *Weglarzy* i udał się potem na wyspę *Malte*. Tymczasem towarzystwo jego ciągle istniało, ale niespodziewanie zostali zdradzeni i powołanymi do sądu, który na dniu 24 marca częścią ich skazał na śmierć, częścią na 19 lub 24letnie warowne więzienie.

Pozwolono drukować. Z polecenia *J.W. Wojennego Litewskiego Gubernatora*.

Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 21 Maja Roku 1823 v. s.

P o d r a d.
Nowe terminy.

1. Полевая Провиантская Коммисія Опдѣльнаго Липовскаго Корпуса объявляетъ, что на поставку провианта для войск сего Корпуса въ Гродненской, Виленской и Минской Губерніяхъ, и въ Бѣлоспожской Обласни квартирующихъ, равно и для внутреннихъ тамо въ районъ корпуса состоящихъ, на продовольствіе съ 1го Сентября сего 1823го по 1е Генваря будущаго 1824го годовъ производиться будутъ торги въ Гродненской, Виленской и Минской Казенныхъ Палатахъ и во 2 опдѣленіи Бѣлоспожскаго Обласнаго правленія (въ мѣсно назначенныхъ было предъ симъ срокахъ въ Юль) Августа мѣсяца сего года 7го, 8го и 9го, а зашѣмъ окончательныя перешоржки 10го, 13го и 14го числа тогоже Августа.

На сіи сроки вызывающіяся желающіе къ торгамъ съ законными залогоми. Планъ и кондиціи, по коимъ будутъ производиться сіи торги, сущіе шѣ самыя, по копорымъ производилися уже шаковыя въ Оклябрь мѣсяць прошлаго 1822го года, и всякой желающій можетъ оныя видѣть въ Казенныхъ Палатахъ и въ Обласномъ Правленіи, равно и въ сей Коммисіи.

Военный Совѣтникъ Скребицкій.

8 класса Булатовичъ.

8 класса Качковскій.

Секретарь Гулакъ.

1 Polowa Prowiantska Kommissya Oddzielne-go Litewskiego Korpusu ogłasza, iż na dostawę prowiantu dla woysk tego Korpusu w Grodzieńskiej, Wileńskiej i Mińskiej Gubernii, i w Obwodzie Białostockim kwaterujących, równie i dla wewnętrznych tam w rajonie korpusu zostających. na utrzymanie od 1go septembra terażniejszego 1823 do 1 januaryi następnego 1824 roku, będą się odbywać targi w Grodzieńskiej, Wileńskiej i Mińskiej Izbie Skarbowey i zgim Oddziale Białostockiego Obwodowego Rządu, (zamiast naznaczonych przedtym terminow w lipcu) miesiąca augusta w dniach 7, 8 i 9, a zatym ostateczne przetargi 10, 13 i 14 dnia tegoż augusta.

Na te terminy wzywają się zyczący na targi z prawnymi kaucyami. Plan i kondycye, podług których będą się odbywać takowe targi, są tesa-me, podług jakich odbywały się już w miesiącu oktobrze przeszlego 1822 roku, i każdy zyczący może je widzieć w Skarbowych Izbach i w Obwodowym Rządzie, również i w tey Kommissyi.

Wojenny Sowietnik Skrebicki.

8 klasy Булатовичъ.

8 klasy Качковскі.

Sekretarz Hulak.

Bydło tyrolskie i szwajcarskie.

1. Przybyli do tutejszego miasta Guberskiego Wilna tyrolczyki, mają sobie za powinność donieść Prześwietnemu Obywatelstwu, iż prócz zamówioney liczby w sprowadzeniu tyrolskiego gatunku bydła rogatego, mają w zwyż do wyprzedania nie tylo tego samego, lecz i gatunek szwajcarskiego. Takowe bydło tak tyrolskie jako i szwajcarskie, ulokowane jest w domie JPana Krzyżanowskiego za Rudnicą Bramą pod N. 251, chcący one widzieć i nabydź, w każdym czasie dnia, do tegoż domu przybywszy, znajdzie dogodność widzenia; zaś o cenie w wyprzedaniu takowego bydła, dowiedzieć się można w Cukierni Frydrycha Markadantego na przeciw placu, któren powierzenie ma w wyprzedawaniu. Jeżeli zaś komu podoba się uczynić umowę na przetransporto-

wanie w przyszłym roku, to raczy o tem zainformować się u tegoż JP. Markadan.

Zgubione papiery.

1. W dacie roku 1823 maja 15 dnia, zginęły papiery pewnemu Obywatelowi w obwołucie od koperty. mianowicie: dwa dokumenta, dwie prośby, ekstrakt oświadczenia, punkta do proźby, listy i między temi więcey innych, sznurkiem związane: ktoby znalazłszy oddał pod rewers W. Pisarzowey Ziemskiej Ptu Pińskiego Plewskiej, mieszkającej w domu JW. Biskupa Pilichowskiego, odbierze tam przyzwoitą nagrodę.

Wolno drukować Prystaw 1szej Części de Pertez.

Oświadczenie.

1. 1823 r. dnia 17 maja do protokołu pocznego Sądu Ziemskiego Powiatu Wileńskiego w imieniu WJP. Franciszka Jakubińskiego Porucznika byłych woysk Polskich Koronnych, zostało podane w referencyi do uprzednich oświadczeń w Aktach publicznych jurydykcyi i rożnodatnie zapisanych, przeciwko WJ. Xiędzu Felxowi Krzyżanowskiemu Kanonikowi Kamienieckiemu Altarzyście Staro-Miadziolskiemu, i WJPanu Stanisławowi Dmochowskiemu byłemu Assesorowi Sądu Niższego Zawileyskiego Ptu o poczynione szkody i ubytki w czasie ichże nielegalnych tradycyi i administracyi folwarku Szpakow w Pcie Zawileyskim położonego, Dziedzictwa zeszyłych s. p. Józefa Starosty Bernatowskiego oycy, Franciszka syna Giedroycia, w zastawney possessyi żalącego od r. 1808 za summę 30,000 złotych polskich zostającego, w zastrzeżeniu poszukiwania prawnie na wyż wyrażonych Ichmościach, regulujących się do tychże ex re ich uzurpacyney possessyi, w czasie rządzenia tym majątkiem pod prawną zastawą żalącego będącego, pretensyi. razem z ostrzeżeniem niewchodzenia z obżałowanemi w żadne układy tyczące się folwarku Szpakow. Takowe oświadczenie podpisują Franciszek Jakubincki.

Takowe oświadczenie jako w Akta Ziemstwa Wileyskiego zamieszczone, że do druku przez Redakcyą przyjęte być może, świadczy Wileyski Ziemski Regent Jan Zienkowicz.

1 Roku 1823 miesiąca maja dnia 19, niżej podpisany przez niniejszą awizacyą ma honor zastrzedz Stanowną Powstęchność, iż JW Franciszka z Białozorow Bystramowa v. Marszałkowa i b. Prezydentowa Grodz. Ptu Upit., cokolwiek wniosła w dom męża wszystkie się z rzeszla 1816 mca 8bra dnia 18 dokumentem formalnie z pieczętarszami wydanym i na Sądzie przez samę obsenie przyznany, na męża i potomstwo syna Karola, córki Antoninę i Marią Bystramow, nie zostawując żadnego sobie prawa zaciągania na ten fundusz pożyczki. Takowe ostrzeżenie dla doyscia każdego wiadomości podając do Kuryera Lit. w dacie powyższej podpisał Karol Bystram v. Marszałek i b. Prezydent Grodzki Upit.

Roku 1823 maja 19d. - Wolno drukować Wileński Ziemski Sędzia Alojzy Jasiński.

1. W sklepie Domu Dobroczywności Wileński jest wyka do przedania, funt groszy 20.

L i c y t a c y a.

2. Dekretem oczewistym między kredytorami WWJPP. zmarłego Ignacego i żyjącej Jozefaty z Iwickich Piaseckich Chor. b. woysk polskich dnia 3 maja ter. 1823 roku ustanowionym i nieapellowanym, dla usatysfakcjonowania wierzycieli Sąd Ziemski powiatu Wileńskiego postanowił w mieście Wilnie, na załku od ulicy zamkowej do kościoła ś. Michała ciągnącym się, pod N. taryffowym 68, a policyynym setnym jedynastym sytuowaną, niegdys do aktorstwa Wollowiczow następnie do Sierżpińskich, a w kolei do Piaseckich należąca, i na odbycie takowego aktu w Izbie Sądowej Ziemskiej ptu wileń., bądź za wnieść się mogącym od stron żądaniem in fundo kamienicy, naznaczył termin, pierwszy dnia 13, drugi 20 i trzeci dnia 27, następującego miesiąca junii, dla przetargu dzień 9 julii roku bieżącego zamierzył, i wolność przejrzenia tak inwentarycy pomienionego domu, jako też urzędowej jego ocenki, i punktów przedlicytacyjnych w kancelaryi aktowej ziemskiej wileńskiej złożyć postanowionych dla ambientow zachował, skutkiem więc takowego wyroku przez wszystkie do sprawy wchodzące strony akceptowanego, Sąd Ziemski Ptu wileńskiego życzących nabydź aktorstwo pomienioney kamienicy do stawiania na wyżey założone terminy przez niniejszą trzykrotną do Gazet Kuryera Litewskiego podającą się awizacją wzywa.

Michał Sawicki, Prezydent Ziem. ptu wileń. i kawaler. Joachim Czyż Sędzia Ziem. ptu wileń. Wileński Ziemski Sędzia Alojzy Jasiński.

P o z e w.

3. ALEXANDER Pierwszy Imperator Samowładny Całą Rosyją etc. etc. etc.

Urodzonym Bonifacemu Suszczyńskiemu Regentowi Granicz. Ptu Bobruyskiego w stopniu Klejewskiej, Franciszkowi Kulakowskiemu Porucz. b. woysk pol., Magdalenie Wenichowey lub jey sukcesorom ich opiekunom i kuratorom, i Florentiniemu kupcowi i Obywatelowi miasta Wilna, oraz dalszym kredytorom i pretensorom do ostatniego rozliczenia się, udzielnie Xdzu Snarskiemu Kanonikowi, lub jego sukcesorom, ich opiekunom i kuratorom, Annie Rogowskiej z assistencyą przyzwoitą jey, Franciszkowi Sancewiczowi, sukcesorom ich i opiekunom zeszłego Józefa Narbuta Policmeystra Miń. i Kawalera, Józefowi i Stanisławowi Jurkiewiczom Rott. b. Wojew. Miń., Grafowi Manuzzemu Orderow Kawalerowi lub jego sukcesorom i ich opiekunom oraz kuratorom, Brochockiej lub jey sukcesorom i opiekunom oraz kuratorom, Stanisławowi Gotlibsonowi Sowietn., Marcinowi Daryanowi Professorowi Gimnazjum Miń., Nadzie-lubow Dobrzyńskiej Sowiet. w assistencyi jey kuratorow, zeszłego Felixa Wiernikowskiego sukcesorom, Stanisławowi Byszkowskiemu Gwardyanowi Klasztoru XX. Bernardynow Miń., Józefowi Łozińskiemu, Klemensowi Kowalewskiemu b. kupcowi miasta Mińska, Michałowi Romanowskiemu Artyście, i staroz. Leybie Michelowiczowi Kapłunowi mieszczan. Miń., oraz dalszym debitorom pozew do final-

ney konkursowey rozprawy przed Sądem Magistr. Mińskiego bydź mającey, z instancyi Urodzonego Józefa Baszyńskiego b. Prezydenta miasta Mińska, przed tenże Sąd, przy referencyi do oświadczeń pozwow, za onymi nastalych w Sądzie Magistr. Miń., dekretow i dalszych dowodow, w sprawie złożyć się mających, wyniesiony o to: iż obżalni, jedni mieniąc się bydź kredytorami żał. a niemając na to prawnych dowodow, nad zakres praw statutowych i Ukazow Rządzącego, każdorocznie procenta ciągle do roku 1818 bez względu na nierealność ich pretensorstwa od żał. pobierając, niesłuszny tworzą dopominek; mianowicie sukcesorowie zeszłej Magdaleny Wenichowey za karteczką przez żał. zaspokojoną, która, za naliczone przez zeszłą Wenichową procenta, wymożoną została, takowa więc pretensya, jako na żadną uwagę niezastługująca, gdy jest napastną, skasowaną bydź powinna, zeszła zaś Klejewska Prezbiterowa Dukorska, w stopniu której obżalny Bonifacy Suszczyński Regent Graniczny Ptu Bobruy. kartę na rubli srebr. 150 mający, po uczynionym obrachunku o procent od oney liczony, w r. 1816 siostrę swoję rodzoną, Urodzoną Katarzynę Suszczyńską na kwaterze i stole, oraz wszelkich jey stanowi przyzwoitych wygodach i zabawach u żał. załokował, i za to od każdego miesiąca po rubli srebr. 12 żał. bonifikować obowiązek na siebie przyjął, skutkiem czego, żalcy wspomnioną siostrę obżał. przez miesiący 10 utrzymując, rubli srebr. 120 spendował, a zatem pretensya obżał. za karteczką gdy zostanie uznana bydź słuszną, więc kapitału rub. sr. 120 z wypadającemi dla żał. od onego procentami, obżalny w obowiązku zostaje zapłacić, jak równie i dalsi kredytorowie z handlowych rachunkow, uciążliwie przez ichże czynionych, na rozmaite ilości karteczki pouzyskiwawszy, samemi procentami powyżey opisanym sposobem, od żał. pobieranymi, a inni pouzyskiwawszy oczywiste dekreta, drudzy poprzyprawdawszy podstępnie zaoczne konwikcy, i one do skutku doprowadzając, do oświadczenia wszelkiego funduszu żał., na satysfakcyą obżał. przyczyniliście się, żalcy więc cały swój fundusz tak z kapitałów i procentow, na obżał. debitorach zalegających, jako też z reszty handlu pozostałych towarów, w mieście Mińsku miejsce mających, a tak z dwóch źródeł składający się, na satysfakcyą realnych wierzycieli poświęcający się, wyjaśnia następnie: towarów od handlu żał. pozostałych rozmaitych znajduje się na rubli srebr. 1073 kop. 44½, Xięgarnia w pakach złożona z rozmaitemi książkami kosztująca rubli srebr. 700; udzielnie obżalni Bohuszewicz rubli sr. 400, Snarski rubli sr. 9 kop. 50, Czechowski r. 3 k. 50, Leonowicz k. 50, Sancewicz r. 3 k. 19, Józef Jurkiewicz r. s. 4 k. 80, Gotlibson r. 5 k. 60, Swida r. 1, Stanisław Jurkiewicz r. 12 k. 55, Heydukiewicz rub. 6 k. 55, Antoszewski r. 27 k. 68, Brochocka r. 7, Terczyńska r. 13 k. 75, Kowalewski r. 10 k. 72, Daryan k. 65, Jancyk, r. 3 k. 5, Kulakowski k. 60, Wiernikowski r. 2 k. 25, Łoziński r. 3 k. 63, Graf Manuzy r. s. 100 k. 10, X. Byszkowski r. 2, Dobrzyńska r. 12, staroz. Wolf i Izrael Judowiczowie rub. sr. 568 kop. 87, od Kommissyi Ekonomiczney Miń. za przedłożeniem naowczas

Gubernatora Dobrzyńskiego w r. 1813 xbra 31 d. z N. 14,005 teyże Kommissyi danym, żał. należy rubli assygn. 154 czyli srebrem r. 40 k. 81, za rewersem kassyera Mińskiego Komitetu zeszłego Nowosielskiego w r. 1814 junii 6 dnia żał. wydanym, należy żał. za siano dla woyska z Moldawii pod komendą Jenerała Czyczagowa powracającego, wzięte w ilości pudow 650 a kop 80, r. s. 126, Narbut r. s. 46, Sollaryow za odsadzenie exdywizyi Marsantego rubli 45 k. 6, Sulkowscy rubli sr. 34, Leyba Michelowicz Kapłun rubli 40, Kwiatkowski rub. 15, w kassie Skarbowey za 42 konie pocztowe rubli assygn. 12,400 kop. 50, gdy takowych ilości w górze poszczególnionych obżalni debitorowie, ani zeszyłych sukcesorowie żał. w żadney części, ani w kapitale, ani procentow nieoddają, więc żałcy, za wynaszanymi trzykrotnie po niektórych obżał. pozwami, w r. 1823 apryla 3 dnia w Magistracie Miń. otrzymał na nich dekret, z stawającemi kopią z spraw i komportacją w przeciagu 2ch miesięcy z persistencją z niedzielną przez obżał. dopełnić się powinna decydujący, a z niestawającymi ultymarny. na obżał. Posinickiey, Romanowskim i Lej Donowiczowey za winy niestanne i expensa prawne po r. s. 20, a w ogule rub. sr. 60, udzielnie za kapitał i procenta na tychże Romanowskim rub. srebr. 30, i osobno na Lej Donowiczowey rubli takichże 690 dla żał. na rzecz massy kredalney wskazujący, przewodnictwem którego, żałcy do jednoczasowey rozprawy wszystkich obżał. pożywa do Sądu Magistratu mińskiego i prosi onego nadewszystko, pretensyow niesłusznych i dla tego tranzaktami formalności niemającymi oznaczonych, ze strony obżał. tytuło kredytorow i pretensorow przynieść się mających, samą niesłusnością ku zwolnieniu żał. majątku, skasowania i od odpowiedzi niesłuszney za takowemi, przez obżał. pretendować się mogącey, żał. nazawsze uwolnienia. Którzy zaś udowodnią prawnym porządkiem swych należności, tych za przebor procentow i za niewolną prozekucją żał., detrunkatą i kassatą kapitałow ukerania, a innym realnym satysfakcyi z majątku pod konkurs oświadczonego domierzenia, a pozostałości onego na własność żał. zostawienia, na fundamencie zaś dowodow żał. posługujących, summy od obżał. debitorow dla żał. przychodzące, w górze poszczególnione, wyjaśniających, tychże summ w kapitale z procentami każdorocznie wypadającymi dla żał. na obżał. sądzenia, i onych a w przypadku niewystarczenia ich, towarow, na satysfakcyą obżał. kredytorow, którzy swoje pretensye udowodnią, po zdetrunkowaniu od kapitału procentow nad zakres praw Statutowych i Ukazow, a szczególnie 1815 gbra 15, mocą takowegoż 1808 8bra 28 dnia z Rządzącego Senatu wyszłego, przez obżał. kredytorow u żał. niesłusznie wymożonych, a do roku 1818 wszystkim obżał. przez tegoż żał. opłaconych, za restancją dla tychże obżał. obrócenia. Na wykonanie juramentu dla kredytorow przeznaczyć się powinienego, terminu fixe zakreślenia. Dla niedopełniających w terminie zakreślonym po wyżey wspomnionym dekretem, wszelkich dokumentow i różnego tytułu tranzakcyow komportacyi, a także dla niewykonywających juramentu w terminie przeznaczyć się mającego, podo-

bnież dla niejawiących się z dopominkami kredytorow i pretensorow, wiekuiстей amissyi i upadu w rzeczy zapisania, a także na niestawających debitorach, żądań żał. respective ich przynaszających się skutecznienia. Taxy towarow na satysfakcyą obżał. kredytorow oddających się przyzwoitey ustanowienia, z rzeczy interesow wynikających warunkow przepisania, bliższości do dowodu i odwodu przy stronie żał. zachowania, szkod, strat i expensow prawnych dla żał. decydowania, niemniej tego wszystkiego, co czasu sprawy dowiedzie się. Salva tey żałoby melioratione, lub nowey wyniesienia. Pisan roku 1823 maja 2 dnia.

Roku 1823 maja 6 dnia Wożny niżej wyrażony świadcze, iż tę kopią pozwu zgodną z autentykiem w sprawie W. Józefa Baszyńskiego b. Prezydenta miasta Minska WW. Bonifacemu Suszczyńskiemu Regentowi granic. ptu bobruy. w stopniu Klejewskiej, Franciszkowi Kulakowskiemu Porucznikowi b. woysk pol., Magdalenie Wenichowey lub jey sukcesorom ich opiekunom i kuratorom i Florentyniemu kupcowi i obywatelowi miasta Wilna, oraz dalszym kredytorom i pretensorom, udzielnie xiędzu Snarskiemu kanonikowi lub jego sukcesorom ich opiekunom, Annie Rogowskiej z assistencją jey kuratorow i potomstwu a także opiekunom, Franciszkowi Sancewiczowi sukcesorom i ich opiekunom zeszłego Józefa Narbuta Policmeystra miń. i kawalera, Józefowi i Stanisławowi Jurkiewiczom Rot. b. województwa miń., Grafowi Manuzemu orderow kawalerowi lub jego sukcesorom i ich opiekunom i kuratorom, Brochockiey lub jey sukcesorom i opiekunom, Stanisławowi Gotlibsonowi Sowieńnikowi; Marcinowi Daryanowi profesorowi gymnasium miń. Nadieżdielubow Dobrzyńskiej Sowieńnikowey w assistencyi jey kuratorow, zeszłego Felixa Wiernikowskiego sukcesorom, Stanisławowi Byszkowskiemu Gwardyanowi klasztoru XX Bernardynow miń., Józefowi Łozińskiemu, Klemensowi Kowalewskiemu b. kupcowi miasta Mińska, Michałowi Romanowskiemu artyście i Star. Leybie Michelowiczowi Kapłunowi mieszczan. miń, oraz dalszym debitorom do finalney rozprawy konkursowey przed sądem Magistratu mińskiego bydź mającey, jako niemającym osiadłości do drzwi tegoż Sądu Magistratu miń. przybiłem. Dat ut supra. Tomasz Tomkowicz Wożny Magistratu Miń.

O możności i potrzebie trzykrotnego opublikowania kopii tego pozwu zapewniam. Adam Makarowicz Pisarz miń. Mag.

Optyczne instrumenta.

6. Niżej wyrażony ma zaszczyt Szanowney Publiczności niniejszym donieść, iż przybył tu ze składem wyborych i gustownych towarów, które za najsłuszniesze ceny do sprzedania ofiaruje.

Osobliwie zalecenia godzien jest wielki Angielski Achromatyczny Teleskop, $3\frac{1}{2}$ stop. długości mający, na podstawie. Powiększanie tego wielkiego, sztucznie zrobionego 11. Szklami opatrzonego Instrumentu iest trojaki; najmocnieyrze jest 485 razy; przemiary szkła objektowego jest 3 cale któren to instrument

osobliwie do Astronomicznych obserwacyj jest usposobiony.

Oprócz tego znajdują się u niego także każdej wielkości, aż do najmniejszego gatunku, teleskopy, różnego gatunku okulary, a to ze szkła najcięższego podług reguł sztucznie szlifowanego, według potrzeby każdego oka; daley okulary nowego wynalazku, przy których z największą dogodnością zasłony od słońca i światła się znajdują; oraz wszelkiego gatunku botaniczne Miskroskopy, szkła powiększające, wszelkiego gatunku perspektywy, między którymi całkiem nowe Achromatyczne, które tak są urządzone, że bez odkręcania szkła, w różnym kierunku mogą być używane, Perspektywy Teatralne nowego gatunku, szkła do czytania, zwierciadła wklęsłe do palenia i cylindrowe; czarne i białe zwierciadła do miniatur, których także do rysowania używają, okrągłe i podługowate przyzma, kony i t. p., nakoniec nowo wynalezione szkła do strzelania do celu; mikroskopy słoneczne, różnego gatunku latarnie magiczne i kamera obskura, za pomocą której przedmioty w odległości 8 kwadrantowych godzin odrysowane być mogą. Można także u niego dostać: Angielskie mierniki do płótna, przednie instrumenta do rysunków, i dobrego gatunku wag na wino, piwo, wódkę i t. p. Ma też maszynę do szlifowania do użycia każdego.

Nakoniec dostać u niego można najnowszego gatunku maszyn do zaświecania czyli do zapalania, w największej doskonałości. Dobrze ułożenie onych nie każe się obawiać reperacyi, a powierzchowność mają w najnowszym guście. Zepsute optyczne instrumenta naprawia on za mierną cenę, a jego towary na żądanie do pomieszkania każdego zaniezione być mogą.

Mieszka w domu Kuńca naprzeciw hauptwachu.

Konrad Regensburger, optyk z Bambergu.

Wzwanie sądowe.

2 Stosownie do wyroku w dniu 10 8bra 1822 roku zakroczonego, za złożeniem się Sądu Ziemskiego Telszewskiego ku rozbirowi sprawy konkursowej z kredytorami W. Ludwika Godlewskiego, Dekretem Sądu Gł. Wileńskiego 2go Departamentu przeznaczonemu, powodem niegotowości stron do tłumaczenia wzajemnych pretensyj, Sąd niniejszy słuchania takowej sprawy do dnia 11 nadchodzącego junii 1823 roku odracza i że w tym terminie do roztrząsania wszystko stronnym objaśnić przystąpi, a w dniu 15 tegoż junii mca całą sprawę do namowy wezmie, ogłasza, aby więc strony wszelką gotowość w zobowiązanych poszukiwaniach miały, zaleca, a dla wiadomości tychże stron awizacją trzykrotną niniejszego postanowienia w gazecie Kuryera Lit. do onej Re-

dakcyi odnosi się; i że już więcej awizacyj czynić nie będzie, ostrzega.

Aloizy Gadon Sędzia Ziemski Ptu Telsz kawaler orderow.

Józef Stulpin vice-Regent Ziemski Ptu Telszewskiego.

3. Od Rządu Gubernialnego Wileńskiego ogłasza się: na zaspokojenie znalezionej na byłym oszmiańskim powiatowym kassyerze tytularnym Sowietniku Marcellim Rodkiewicz, decessu, summy w ogóle srebrem 3559 rubli 53 $\frac{1}{2}$ kop. i assygnacyami 16,867 rubli 19 $\frac{1}{2}$ kop. naznaczona została na wyprzedaj z publicznego targu scheda wydzielona jemu Rodkiewiczowi przez Sąd Exdywizorski z majątku Wielkiego Siola obywatela Sakowicza z dwoma domami włościańskimi ocenionemi 7,414 złotych polskich, czyli 1,112 rubli 10 kop. srebrem: a zatym życzący kupić pomienioną schedę, zechcą przybywać do tego Rządu na terminy dla targow naznaczone: pierwszy 24go, drugi 27 przyszłego miesiąca lipca, a trzeci ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sanktpetersburskich lub Moskiewskich gazetach. Dnia 15 maja 1823 roku. Sowietnik Grzegorz Białocki.

Sekretarz Wierzbicki.

Przedaż majątku.

3. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Dla niejawnienia się do tego Rządu na pierwszy naznaczone terminy, życzących kupić majątek Naryszek, byłego w mieście Kownie, Rosieniach i w Wilkomierzu poborcy akcyzney od trunkow poszliny, Antoniego Houwalta, położonego w Wileńskiej Gubernii w powiecie Telszewskim, naznaczonego na przedaj dla uzyskania nagromadzonej przez niego w tych miastach odkupney niedoimki, naznaczone nanowo dla targow terminy, to jest: 1szy 25, 2gi 28 czerwca terażniejszego roku, a 3ci i ostateczny za trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sanktpetersburskich albo Moskiewskich Gazetach; a zatem życzący kupić wymieniony majątek, zechcą przybywać do tego Rządu na te naznaczone terminy. Dnia 11 maja 1823 r. Assessor Nowicki. Sekretarz Wierzbicki. Guberski Sekretarz Maksimowicz.

Wyjeżdża za granicę.

1. W Królestwo Pruskie do miasta Koenigsberga i Memla służący 1szej gildzie kupca Salomona Heymana Star. Josel Tobiaszowicz Sakheym z Leybą Szepszelowiczem Ginsbergiem, Morduchem Isserem Potruchem i Szmoyłem Szeftelowiczem dla interessow handlowych na miesiąc ośm N. 8.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca lipca, zaczyna się prenumerata na drugie półrocze roku bieżącego. Cena zwyczajna: z przesyłaniem przez pocztę rubli srebrnych siedem, bez przysyłania rubli cztery kopiejek piędziesiąt. Uprasza się o prenumerowanie w czasie przyzwoitym przed pierwszym lipca: gdyż liczba exemplarzy wybijać się będzie tylko taka, jaka w dniu tym będzie prenumeratorów.